

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 listopada 1973 r.

w sprawie zakładowego funduszu mieszkaniowego.

Na podstawie art. 1 ust. 4 i art. 20 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego (Dz. U. Nr 27, poz. 150) w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie stosuje się do wszystkich państwowych jednostek organizacyjnych, z wyjątkiem jednostek, o których mowa w ust. 2.

2. Zasady tworzenia i gospodarowania funduszami przeznaczonymi na cele mieszkaniowe w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej określają odrębne przepisy.

3. Rozporządzenie nie dotyczy:

- 1) żołnierzy zawodowych,
- 2) funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej,
- 3) funkcjonariuszy Służby Więziennej.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „ustawie” — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 23 czerwca 1973 r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego (Dz. U. Nr 27, poz. 150),
- 2) „ministrach” — należy przez to rozumieć także kierowników naczelnych organów i kierowników urzędów centralnych,

3) „prezydium wojewódzkiej rady narodowej” — należy przez to rozumieć także prezydium rady narodowej miasta wyłączonego z województwa,

4) „funduszu płac” — należy przez to rozumieć:

- a) wydzielony z planowanego funduszu płac ogółem — osobowy fundusz płac, powiększony o fundusz premii wypłacany z zysku pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych i samodzielnych,
- b) w jednostkach organizacyjnych, w których banki prowadzą korektę funduszu płac — wydzielony z planowanego funduszu płac ogółem osobowy fundusz płac, skorygowany z tytułu bankowej korekty funduszu płac oraz powiększony o fundusz premii wypłacany z zysku pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych i samodzielnych,
- c) w jednostkach i organizacjach gospodarczych, w których zostały wprowadzone kompleksowe zasady systemu ekonomiczno-finansowego (jednostki inicjujące) — dyspozycyjny fundusz płac pomniejszony o środki przewidziane na bezosobowy fundusz płac oraz powiększony o fundusz premii z zysku wypłacany pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych i samodzielnych.

2. W jednostkach organizacyjnych, w których banki prowadzą ograniczoną kontrolę funduszu płac, właściwi mi-

nistrowie określa, co należy rozumieć przez fundusz płac stanowiący podstawę naliczania funduszu mieszkaniowego.

3. Do podstawy naliczania zakładowego funduszu mieszkaniowego nie wlicza się środków zaliczanych do funduszu płac, przeznaczonych na pokrycie diet i innych należności za czas podróży służbowych na obszarze kraju oraz świadczeń wypłacanych z tytułu służbowych i czasowych przeniesień pracowników.

§ 3. 1. Zakładowy fundusz mieszkaniowy tworzy się:

- 1) z odpisu ustalonego w stosunku do funduszu płac,
- 2) z kwot uzyskanych:
 - a) ze spłat pożyczek i kredytów udzielanych na cele mieszkaniowe,
 - b) z wpłat z tytułu kaucji i opłat za urządzenia kąpielowe oraz opłat za dodatkowe elementy wyposażenia mieszkań, uiszczanych przez pracowników otrzymujących mieszkania w zakładowych domach mieszkalnych,
 - c) ze sprzedaży zakładowych domów mieszkalnych oraz lokali w takich domach,
 - d) z oszczędności wygospodarowanych na realizacji inwestycji branżowych.

2. Wybór, stosownie do art. 16 ust. 5 ustawy, najwyższych z lat 1970—1973 środków przeznaczonych na zakładową działalność mieszkaniową dotyczy całego odpisu, obliczonego dla danego roku.

§ 4. 1. W jednostkach organizacyjnych, które nie tworzyły dotychczas funduszy: zakładowego, za osiągnięcia ekonomiczne załóg lub za osiągnięcia techniczne i ekonomiczne — odpis ustalony w stosunku do funduszu płac obejmuje kwoty przeznaczone lub wydatkowane na cele mieszkaniowe w roku 1973 na podstawie odrębnych przepisów z funduszy:

- 1) mieszkaniowego,
- 2) socjalnego,
- 3) gospodarności, zachęty materialnej i innych funduszy o podobnym charakterze,
- 4) gwarancyjnego,
- 5) z innych niż wymienione w pkt 1—4 środków przeznaczonych na cele mieszkaniowe.

2. Wskaźnik procentowy odpisu oraz jego wzrost w jednostkach organizacyjnych, które korzystają ze środków na cele mieszkaniowe, o których mowa w ust. 1, ustala się w sposób określony w § 5 ust. 1—4 i § 6 z zachowaniem zasad określonych w art. 16 ust. 5 ustawy.

§ 5. 1. W celu ustalenia wskaźnika procentowego odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy jednostka organizacyjna sumuje środki:

- 1) określone w art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy i obliczone według zasad określonych w tym przepisie,
- 2) wymienione w art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy.

2. Wskaźnik procentowy odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy stanowi stosunek środków określonych i obliczonych w sposób ustalony w ust. 1 — do funduszu płac 1973 r.

3. Jeżeli jednostka organizacyjna dysponuje wyłącznie środkami, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wskaźnik procentowy odpisu odpowiada procentowemu stosunkowi środków przeznaczonych na cele mieszkaniowe z przysługujących za wyniki w roku 1972 funduszy: zakładowego, za osiągnięcia ekonomiczne załóg lub za osiągnięcia techniczne i ekonomiczne — do funduszu płac roku 1972.

4. Wskaźnik procentowy odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy ulega corocznemu podwyższeniu aż do osiągnięcia 1% funduszu płac na rok 1978.

5. Coroczny wzrost wskaźnika procentowego odpisu na zakładowy fundusz mieszkaniowy, począwszy od ustalenia wskaźnika na rok 1974, odpowiada $\frac{1}{3}$ różnicy pomiędzy wskaźnikiem 1%, a wskaźnikiem ustalonym w sposób określony w ust. 1 i 3.

6. Jeżeli w jednostce organizacyjnej w wyniku zmiany zasad wynagradzania oraz wprowadzenia płac wolnych od podatku od wynagrodzeń i składki emerytalnej nastąpiłoby zmniejszenie kwoty naliczonego zakładowemu funduszu mieszkaniowego, wskaźnik naliczania zakładowego funduszu mieszkaniowego ulega podwyższeniu do wielkości zapewniającej utrzymanie takiej kwoty zakładowego funduszu mieszkaniowego, jaka przypadłaby przed zmianą zasad wynagradzania; zasady podwyższania wskaźnika określa Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Ministrem Finansów i Centralną Radą Związków Zawodowych.

§ 6. Coroczny wzrost zakładowego funduszu mieszkaniowego nie może wynosić mniej niż 0,1% funduszu płac.

§ 7. 1. Środki z zakładowych funduszy mieszkaniowych mogą być przeznaczone na:

- 1) finansowanie budownictwa mieszkaniowego dla zakładów pracy, wraz z urządzeniami towarzyszącymi,
- 2) finansowanie przebudowy i modernizacji zakładowych zasobów mieszkaniowych oraz przystosowanie innych pomieszczeń do celów mieszkaniowych,
- 3) udzielanie spółdzielniom budownictwa mieszkaniowego pomocy na finansowanie świetlic osiedlowych i lokali dla społecznych punktów opieki nad dziećmi,
- 4) udzielanie pomocy finansowej pracownikom zakładu pracy na:
 - a) opłacanie lub uzupełnianie wkładów mieszkaniowych albo wkładów budowlanych do spółdzielni budowlano-mieszkaniowych a także na budowę we własnym zakresie domów jednorodzinnych lub lokali w małych domach mieszkalnych,
 - b) remonty i modernizację mieszkań i domów jednorodzinnych, po zaspokojeniu potrzeb wymienionych w pkt 1, 2, 4 lit. a), pkt 5 i 6,
 - c) uiszczanie kaucji oraz opłat wymaganych przy użytkowaniu i zamianie mieszkań pozostających w dyspozycji jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 5) spłatę kredytów bankowych zaciągniętych na poczet przyszłych wpływów zakładowych funduszy mieszkaniowych,
- 6) zwroty kaucji i nie umorzonych części opłat za urządzenia kąpielowe i opłat za dodatkowe elementy wyposażenia mieszkań,
- 7) finansowanie wydatków związanych z wykwaterowaniem osób zajmujących lokale niezbędne dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych zakładu pracy,
- 8) finansowanie — w wypadkach uzasadnionych względami społecznymi — wkładów mieszkaniowych dla sierot po byłych pracownikach zakładu pracy oraz sierot objętych opieką zakładów pracy,
- 9) udzielanie — w szczególnie uzasadnionych wypadkach — pomocy byłym pracownikom zakładu pracy: rencistom, emerytom oraz członkom rodzin pracowników, którzy zmarli podczas pełnienia obowiązków służbowych, w formie:
 - a) pomocy finansowej określonej w pkt 4,
 - b) finansowania wydatków związanych z przystosowaniem mieszkań do sprawności fizycznej osób, które przeszły na rentę inwalidzką.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 4, może być również udzielona osobom zatrudnionym w systemie pracy

nakładczej podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, a pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a) — stypendystom zakładu pracy i osobom uczącym się, z którymi zakład pracy zawarł umowę przedwstępną, oraz uczniom, z którymi zakład pracy zawarł umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy.

§ 8. 1. Kierunki wykorzystania środków zakładowego funduszu mieszkaniowego ustala konferencja samorządu robotniczego.

2. W zakładach pracy, w których nie działają konferencje samorządu robotniczego, uprawnienia konferencji samorządu robotniczego przysługują — działającym w porozumieniu — radzie zakładowej i kierownikowi zakładu prac.

§ 9. Pomoc, o której mowa w § 7, może być udzielana w formie zapomóg lub pożyczek, z tym że pomoc, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 4, może być udzielona wyłącznie w formie pożyczek.

§ 10. 1. Pożyczki na wkład mieszkaniowy lub jego uzupełnienie mogą być przyznawane do wysokości:

1) pełnego wkładu:

- a) pracownikom wykwaterowywanym z budynków wyburzanych i lokali niezbędnych na potrzeby gospodarki uspołecznionej,
- b) pracownikom przenoszonym służbowo do zakładu pracy lub werbowanym do pracy z innych miejscowości,
- c) ciężko poszkodowanym inwalidom,
- d) pracownikom oraz osobom wymienionym w § 7 ust. 1 pkt 9, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny nie przekracza 800 zł,

— o ile nie uzyskają na ten cel pomocy z innych źródeł,

- 2) $\frac{2}{3}$ wkładu — pracownikom i osobom wymienionym w § 7 ust. 1 pkt 9, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny nie przekracza 1.200—1.400 zł,
- 3) $\frac{1}{2}$ wkładu — pracownikom i osobom wymienionym w § 7 ust. 1 pkt 9, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny wynosi więcej niż kwota ustalona w trybie ust. 2.

2. Wysokość dochodu na członka rodziny uzasadniająca przyznanie pożyczki na wkład mieszkaniowy, określonej w ust. 1 pkt 2, ustala zakład pracy w granicach kwot wymienionych w tym przepisie.

3. Pożyczki na uzupełnienie wkładów budowlanych do spółdzielni budowlano-mieszkaniowych oraz pożyczki na wkład własny przy budowie domów jednorodzinnych (lokali w małych domach mieszkalnych) mogą być udzielane do wysokości 15% wartości kosztorysowej mieszkania lub domu.

4. Pożyczki na opłacenie kaucji mieszkaniowej mogą być udzielane do wysokości:

- 1) 100% kaucji osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
- 2) 50% kaucji osobom, których dochód miesięczny na jednego członka rodziny nie przekracza 1.000 zł.

5. Pożyczki na pokrycie opłat wymaganych przy zamianie mieszkań mogą być udzielane do 50% wysokości tych opłat, jednak w kwocie nie przekraczającej 10 tys. zł.

6. Pożyczki na remonty i modernizację mieszkań mogą być udzielane nie częściej niż raz na 10 lat i w kwocie nie przekraczającej 10 tys. zł.

7. Pożyczki na remonty domów jednorodzinnych mogą być udzielane nie częściej niż raz na 10 lat i w kwocie nie przekraczającej 15 tys. zł.

8. Podstawą do ustalenia wysokości pomocy, o której mowa w ust. 1—7, jest miesięczny dochód netto biorącego

pożyczkę, łącznie z dochodem wszystkich wspólnie zamieszkałych członków rodziny przypadający na jednego członka rodziny, osiągnięty w okresie ostatniego roku. Przez dochód netto rozumie się wynagrodzenie za pracę po potrąceniu podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne bądź rentę lub emeryturę. Jeżeli otrzymujący pożyczkę oprócz wynagrodzenia za pracę posiada stały dochód z gospodarstwa rolnego lub innych źródeł, dochód ten sumuje się z wynagrodzeniem za pracę. Za dochód z gospodarstwa rolnego uważa się dwukrotną przychodowość szacunkową z gospodarstwa rolnego, określoną dla celów podatku gruntowego.

9. Pożyczka na uzupełnienie wkładu mieszkaniowego lub budowlanego do spółdzielni budowlano-mieszkaniowej może być udzielona po uprzednim stwierdzeniu, że ubiegający się o przyznanie pożyczki zgromadził niezbędne środki własne na mieszkaniowej księżeczce oszczędnościowej Powszechnej Kasy Oszczędności.

10. Pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego udzielane na cele, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 4, podlegają oprocentowaniu w wysokości 1% i wymagają poręczenia. Kwota z tytułu oprocentowania jest odprowadzana do budżetu centralnego.

11. Jeżeli pomoc, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 8 i 9, jest udzielona w formie pożyczek, to pożyczki te nie podlegają oprocentowaniu i nie wymagają poręczenia ani innego zabezpieczenia.

12. Rada Zakładowa opracowuje projekt zakwalifikowania pracowników i osób wymienionych w § 7 ust. 1 pkt 8 i 9 oraz ust. 2 do korzystania ze środków zakładowego funduszu mieszkaniowego, jak również proponuje wysokość i formę pomocy, w zależności od ich sytuacji mieszkaniowej i materialnej, a w odniesieniu do pracowników — także przydatności zawodowej. Propozycja rady zakładowej staje się obowiązująca po uzgodnieniu jej z kierownikiem zakładu pracy.

13. Zakładowym funduszem mieszkaniowym administruje kierownik zakładu pracy, z uwzględnieniem przepisów § 8 oraz § 15 ust. 3.

§ 11. 1. Okres spłaty pożyczek wynosi:

- 1) do lat 5 — pożyczek na opłacenie lub uzupełnienie wkładów własnych do spółdzielni budownictwa mieszkaniowego i na budowę domów jednorodzinnych (lokali w małych domach mieszkalnych) oraz pożyczek na remonty i modernizację domów jednorodzinnych,
- 2) do lat 3 — pożyczek na remonty i modernizację mieszkań oraz na uiszczenie kaucji i opłat wymaganych przy zamianie mieszkań.

2. Spłatę pożyczki rozpoczyna się nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty jej udzielenia. Kierownik zakładu pracy, w porozumieniu z radą zakładową, może w szczególnie uzasadnionych wypadkach zawiesić okres spłaty pożyczki na okres do lat 5.

3. W uzasadnionych wypadkach, w drodze szczególne-go wyjątku, pożyczki mogą być umarzane w granicach do 50%, jeżeli dochód biorącego pożyczkę na jednego członka rodziny nie przekracza 1.200—1.400 zł miesięcznie.

4. W stosunku do matek samotnych wychowujących dzieci, osób wykwaterowywanych z budynków wyburzanych lub z lokali niezbędnych na potrzeby gospodarki uspołecznionej, a także ciężko poszkodowanych inwalidów umieranie, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić, jeżeli dochód na jednego członka rodziny nie przekracza 1.800 zł miesięcznie.

5. Wysokość dochodu na jednego członka rodziny, uzasadniająca umorzenie pożyczki, ustala zakład pracy w granicach kwot określonych w ust. 3.

§ 12. 1. Warunki udzielania, spłaty i umarzania pożyczek przyznawanych pracownikom oraz rozliczania z zakładem pracy w razie:

1) ustania członkostwa w spółdzielni biorącego pożyczkę,
2) rozwiązania stosunku pracy,
określają umowy zawierane z pracownikiem przez zakład pracy.

2. W razie rozwiązania stosunku pracy:

1) przez pracownika na skutek porzucenia pracy,
2) przez zakład pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika,

nie spłacona pożyczka udzielona z zakładowego funduszu mieszkaniowego podlega natychmiastowej spłacie w całości.

3. W razie ustania członkostwa biorącego pożyczkę w spółdzielni budownictwa mieszkaniowego, na skutek wystąpienia, wykreślenia lub wykluczenia ze spółdzielni przed zamieszkaniem w przydzielonym lokalu, spółdzielnia zwraca zakładowi pracy kwotę przelaną z zakładowego funduszu mieszkaniowego na rachunek tego funduszu.

4. W razie zgłoszenia przez członka spółdzielni, który korzystał z pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego, rezygnacji z członkostwa, spółdzielnia obowiązana jest uzależnić zwrot wkładu od całkowitego wykonania przez pracownika umowy z zakładem pracy, o której mowa w ust. 1.

5. Z dniem zamieszkania w lokalu spółdzielczym zakład pracy nie może dochodzić od biorącego pożyczkę zwrotu umorzonej części pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego, jeżeli spełnił warunki umowy.

§ 13. Wysokość i warunki udzielania pomocy na cele mieszkaniowe pracownikom — absolwentom zamiejscowych szkół wyższych regulują odrębne przepisy.

§ 14. 1. Przysługujące spółdzielniom budownictwa mieszkaniowego ulgi w spłacie pożyczek i kredytów, jak również umorzenia tych pożyczek, obciążają środki zakładowych funduszy mieszkaniowych.

2. W razie przejściowego braku środków na rachunkach zakładowych funduszy mieszkaniowych zakłady pracy mogą zaciągać — na poczet przyszłych wpływów tych funduszy — oprocentowany kredyt bankowy na potrzeby budownictwa mieszkaniowego.

3. Okres spłaty, jak również wysokość oprocentowania zaciągniętego kredytu, o którym mowa w ust. 2, ustali Minister Finansów.

§ 15. 1. W przedsiębiorstwach wielozakładowych, a także w innych wypadkach uzasadnionych efektywnością gospodarowania środki zakładowego funduszu mieszkaniowego mogą być w części lub w całości centralizowane w jednostkach nadrzędnych — na podstawie porozumienia tych jednostek z jednostkami podległymi.

2. Właściwi ministrowie dla jednostek i zakładów budżetowych finansowanych z budżetu centralnego, a prezydya wojewódzkich rad narodowych — z zastrzeżeniem przepisu ust. 4 — dla jednostek i zakładów budżetowych finansowanych z budżetu terenowego — mogą ustalić, że zakładowy fundusz mieszkaniowy jest tworzony przez jednostki nadrzędne nad tymi jednostkami i zakładami.

3. W razie tworzenia zakładowego funduszu mieszkaniowego w sposób określony w ust. 2 kierunki wykorzystania środków tego funduszu ustala kierownik jednostki nadrzędnej w porozumieniu z właściwą instancją związków zawodowych.

4. Minister Oświaty i Wychowania w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Nauczycielstwa Polskiego może ustalić, że zakładowy fundusz mieszkaniowy dla pracowników państwowych szkół i innych placówek oświatowych i szkoleniowych, wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, utworzonych i działających na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1972 r. Nr 16, poz. 114), z wyjątkiem podporządkowanych Ministrowi Górnictwa i Energetyki oraz Ministrowi Komunikacji, jest tworzony przez kuratoria okręgów szkolnych prezydiów wojewódzkich rad narodowych lub wydziały oświaty i wychowania oraz kultury prezydiów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 16. Szczegółowe zasady udzielania pomocy na cele mieszkaniowe, stosowania ulg i umarzania pożyczek oraz zasady i tryb postępowania w wypadkach określonych w § 4 ust. 4 uchwały nr 280 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 1971 r. w sprawie zasad przydziału mieszkań (Monitor Polski Nr 60, poz. 397) ustali Centralna Rada Związków Zawodowych w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Ministrem Finansów.

§ 17. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Ministrem Finansów i Centralną Radą Związków Zawodowych ustala, w jakiej wysokości procentowej w stosunku do funduszu płac przysługuje zakładowy fundusz mieszkaniowy jednostce organizacyjnej utworzonej po 1 stycznia 1974 r. w wyniku zmian organizacyjnych.

§ 18. 1. Tworzy się zakładowy fundusz mieszkaniowy w organizacjach spółdzielczych i organizacjach społecznych.

2. Do tworzenia zakładowego funduszu mieszkaniowego w organizacjach, o których mowa w ust. 1, mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 15 i 16 ustawy.

3. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych unormuje szczegółowe zasady tworzenia i gospodarowania zakładowym funduszem mieszkaniowym:

- 1) w porozumieniu z Ministrem Finansów i Centralną Radą Związków Zawodowych — w organizacjach społecznych,
- 2) w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz Naczelną Radą Spółdzielczą i Centralną Radą Związków Zawodowych — w organizacjach spółdzielczych.

§ 19. Środki zakładowego funduszu mieszkaniowego nie wykorzystane na dzień 31 grudnia 1973 r. powiększają środki zakładowego funduszu mieszkaniowego w roku 1974.

§ 20. Traci moc uchwała nr 41 Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1972 r. w sprawie zakładowych funduszy mieszkaniowych (Monitor Polski Nr 10, poz. 72).

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1974 r.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz